

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse till miljö- och hälsoskyddsnämndenHandläggare:
Ulrich Wimmer

Yttrande över remiss angående ansökan om tillstånd till vattenverksamhet Fjärdingen 1:13, Fjärdingen 1:3, Kungsängen 1:2 och Kungsängen 1:30 (dnr Ecos 2025-4701)

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** överlämna yttrandet daterat den 2025-09-24 till Mark- och miljödomstolen.

Ärendet

Remiss från mark- och miljödomstolen angående ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt 11. kap. miljöbalken till gång- och cykelbroar över Fyrisån i Uppsala kommun (mål nr M 4562-25). Svarstiden har förlängts till den 29 september 2025.

Byggnationen av bro över Fyrisån innebär följande tillståndspliktiga åtgärder enligt 11 kap. miljöbalken:

- Uppförande av anläggning inom vattenområde (11 kap. miljöbalken 3 § punkt 1).
- Pålning i vattenområde (11 kap. miljöbalken 3 § punkt 2).

För byggnationen krävs även dispens från 9 § i skyddsföreskrifterna för vattenskyddsområdet Uppsala- och Vattholmaåsarna, eftersom markarbete djupare än en meter ovanför grundvattenytan kommer att ske. Uppsala kommun önskar att mark- och miljödomstolen samprövar dessa ärenden.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen. Ärendet bedöms inte ha konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Uppsala kommun begär tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken hos mark- och miljödomstolen att få uppföra gång- och cykelbroar över Fyrisån i Uppsala kommun.

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun har beslutat att spårväg ska byggas mellan Bergsbrunna och Uppsala C. I samband med detta kommer Islandsbron, som idag både utgör bro för fordonstrafik och oskyddade trafikanter, att få begränsad tillgänglighet för oskyddade trafikanter. Uppsala kommun har därmed för avsikt att anlägga en gång- och cykelbro över Fyrisån i Vretgränds förlängning.

Anläggandet av bron kräver tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken samt dispens från skyddsföreskrifterna för vattenskyddsområdet. Samråd har genomförts med myndigheter, organisationer och allmänheten, och utifrån detta har Länsstyrelsen i Uppsala län beslutat att planerad vattenverksamhet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Under byggskedet bedöms den planerade broanläggningen över Fyrisån medföra små och temporära miljökonsekvenser. Påverkan på ytvattnet bedöms bli försumbar tack vare skyddsåtgärder som minimerar risken för läckage av föroreningar och grumlande material. Buller- och vibrationsstörningar under pålning är tillfälliga och aspens lekperiod påverkas inte. Inget arbete kommer krävas inom vattenområdet. Ingreppen i grundvattnet bedöms vara försumbara då pålarna trycks ned i ett tätt lerlager som skyddar mot föroreningsspridning. Därmed bedöms vattenskyddsområdet inte heller påverkas negativt. Avverkning och beskärning av alléträd bedöms medföra en liten negativ påverkan på naturvärden, men skyddsåtgärder minskar dessa effekter.

Under driftskedet bedöms bron medföra måttlig negativ påverkan avseende kulturmiljön. Den historiska stadsplanen kring Fyrisån kan påverkas negativt då bron bryter upp det sammanhängande vattenrummet och saknar historisk förankring. Bron bedöms inte påverka Fyrisån negativt eftersom inga brostöd krävs i vattnet. Grundvattnet bedöms inte påverkas efter det att bron är på plats. Ett nytt träd kommer planteras för att ersätta det alléträd som avverkas under byggskedet och på sikt bedöms det nya trädet få samma egenskaper som befintligt träd. Påverkan på befintliga naturvärden bedöms därmed bli försumbar under driftskedet.

Planerad verksamhet bedöms inte försvåra möjligheten att uppnå fastställda miljökvalitetsnormer eller miljökvalitetsmålen. Rådande vattenskyddsområde bedöms inte påverkas av åtgärderna.

Sökanden föreslår att följande villkor ska gälla för verksamheten.

1. Verksamheterna ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökans bilagor samt vad sökanden i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Uppställnings- och serviceplatser för fordon och andra maskiner ska anordnas så att inte läckage och spill av drivmedel eller andra kemikalier kan förorena omgivningen. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig inom arbetsområdet.
3. Vid hantering och lagring av petroleumprodukter och kemikalier skall hanteringen och lagringen vara utformad på sådant sätt att hela volymen vid läckage förhindras att tränga ner i marken.
4. Naturvårdsverkets allmänna råd Buller från byggplatser, NFS 2004:15, ska följas.
5. Ett kontrollprogram för verksamheten ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och ges in till densamma senast sex veckor innan de tillståndspliktiga arbetena påbörjas.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande i samrådsskedet

Undersökningssamråd om vattenverksamhet har genomförts för bro över Fyrisån. Samrådet har genomförts skriftligt med både myndigheter, organisationer och särskilt berörda. Länsstyrelsen i Uppsala län beslutade att planerad vattenverksamhet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade i samrådsskedet synpunkter i yttrandet den 14 juni 2024.

Miljöförvaltningens bedömning

- Platsen omfattas av detaljplan och strandskyddet är upphävt på den aktuella platsen. Någon strandskyddsdispens krävs därmed inte för åtgärden.
- De föreslagna skyddsåtgärderna för vatten- och landmiljö ska vidtas. Hur skyddsåtgärderna ska utformas i praktiken och följas upp ska hanteras inom ramen av ett kontrollprogram som tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.
- Beredskap för hantering av förorenat länshållningsvatten ska finnas. Länshållningsvatten får inte släppas till recipient, dagvattennät eller infiltreras i mark innan kontroll av föroreningsinnehåll. Påträffas föroreningar i länshållningsvattnet ska miljöförvaltningen underrättas omgående. Miljöförvaltningen tillämpar Göteborgs Riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till dagvattennät och recipient (R2020:13).
- All pålning och markarbeten ska ske från en ren yta. Som ren yta bedömer miljöförvaltningen i det här fallet att Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) ska gälla.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen daterad 2 september 2025
- Bilaga 1, Förslag till yttrande
- Bilaga 2, Ansökan
- Bilaga 3, Översiktskarta

Miljöförvaltningen

Linda Jacobson
Förvaltningsdirektör

Datum:
2025-09-24

Diarienummer:
MHN 2025-4701

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Yttrande

Handläggare:
Ulrich Wimmer

Mark- och Miljödomstolen Vid Nacka Tingsrätt
avd.3
Box 69
13107 Nacka

Via epost: mmd.nacka@dom.se

Yttrande över remiss angående ansökan om tillstånd till vattenverksamhet Fjärdingen 1:13, Fjärdingen 1:3, Kungsängen 1:2 och Kungsängen 1:30

Remiss från mark- och miljödomstolen, Mål nr M 4562-25
Remisstid: förlängd svarstid till 29 september 2025

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har följande synpunkter på ansökan om tillstånd:

- Platsen omfattas av detaljplan och strandskyddet är upphävt på den aktuella platsen. Någon strandskyddsdispens krävs därmed inte för åtgärden.
- De föreslagna skyddsåtgärderna för vatten- och landmiljö ska vidtas. Hur skyddsåtgärderna ska utformas i praktiken och följas upp ska hanteras inom ramen för ett kontrollprogram som tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.
- Beredskap för hantering av förorenat länshållningsvatten ska finnas. Länshållningsvatten får inte släppas till recipient, dagvattennät eller infiltreras i mark innan kontroll av föroreningsinnehåll. Påträffas föroreningar i länshållningsvattnet ska miljöförvaltningen underrättas omgående. Nämnden tillämpar Göteborgs Riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till dagvattennät och recipient (R2020:13).
- All pålning och markarbeten ska ske från en ren yta. Som ren yta bedömer nämnden i det här fallet att Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) ska gälla.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Erik Wahlström
ordförande

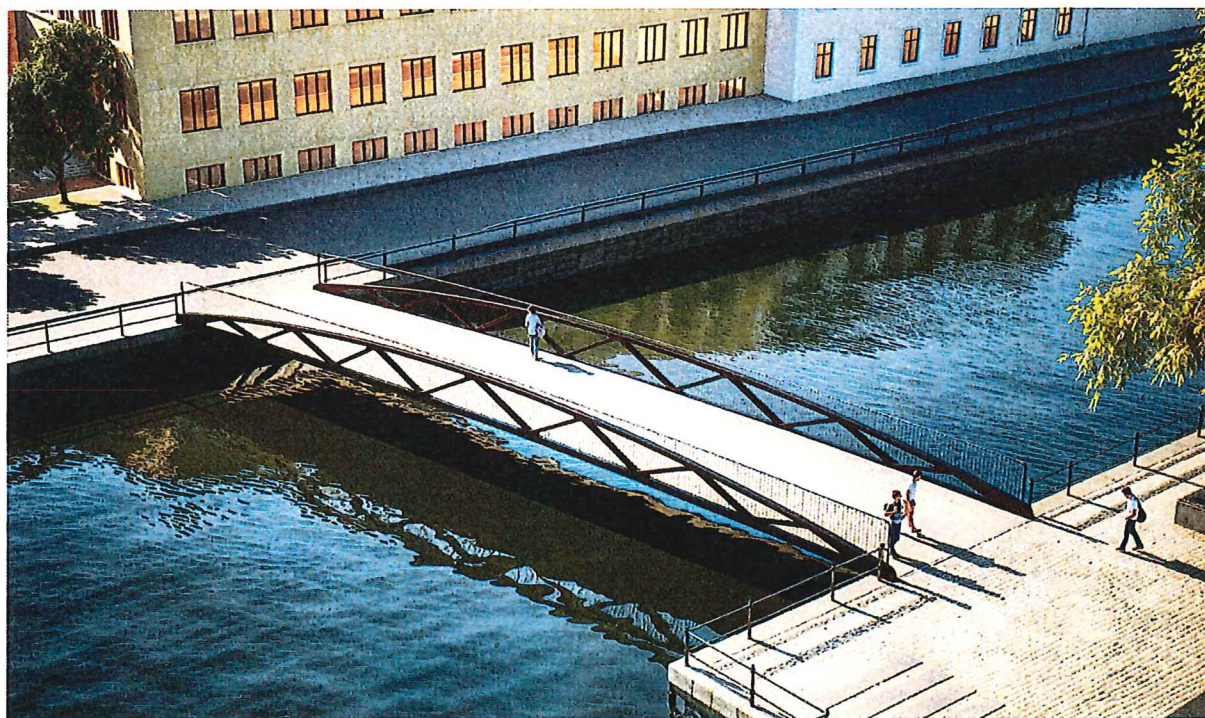
Susanna Nordström
nämndsekreterare

Datum:
2025-05-22

Diarienummer:

Gatu- och samhällsmiljönämnden
AnsökanHandläggare:
Lena GrappNacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 69
131 07 Nacka
(mmd.nacka@dom.se)NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen avd.4INKOM: 2025-06-04
MÅLNR: M 4562-25**NACKA TINGSRÄTT**Ink 2025-06-04
Akt. **M 4562-25**
Aktbil.....**1**.....

Ansökan om tillstånd för vattenverk- samhet, gång- och cykelbro över Fyrisån, Uppsala kommun

SÖKANDE

Uppsala kommun, genom gatu- och samhällsmiljönämnden
Organisationsnummer:212000–3005.

Kontaktperson:

Anna Sääf, projektledare
Uppsala kommun, Stadsbyggnadsförvaltningen, 753 75 Uppsala
Tel: 018-727 47 36
anna.saaf@uppsala.se

RÅDIGHET

Uppsala kommun har rådighet i egenskap av fastighetsägare vid broläget och av berörd mark i anslutning till bron (enligt 2 kap. 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet). Ägandeskapet innefattar även vattnet.

SAKEN

Uppförande av gång- och cykelbro inom fastigheterna Fjärdingen 1:3, Fjärdingen 1:13, Kungsängen 1:30 och Kungsängen 1:2 samt att i samband med dessa arbeten utföra pålningsarbeten inom vattenområdet.

YRKANDE

Uppsala kommun yrkar att mark- och miljödomstolen meddelar:

1. Tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken
att inom fastigheterna Fjärdingen 1:3, Fjärdingen 1:13, Kungsängen 1:30, Kungsängen 1:2 uppföra gång- och cykelbro, samt
att i samband med dessa arbeten utföra pålningsarbeten inom vattenområdet.
2. Undantag från § 9 i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet Uppsala-Vattholmaåsarna
att utföra pålningsarbeten djupare än en meter över grundvattenytan.
3. Dispens från biotopskydd, enligt **bilaga 6**
4. Uppsala kommun yrkar vidare att mark- och miljödomstolen:

- Godkänner den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen,
- Bestämmer arbetstiden till fem (5) år efter det att domen vunnit laga kraft,
- Bestämmer att tiden för anmälan om anspråk på oförutsedd skada ska sättas till fem (5) år från arbetstidens utgång,
- Fastställer prövningsavgiften till 35 000 kr.

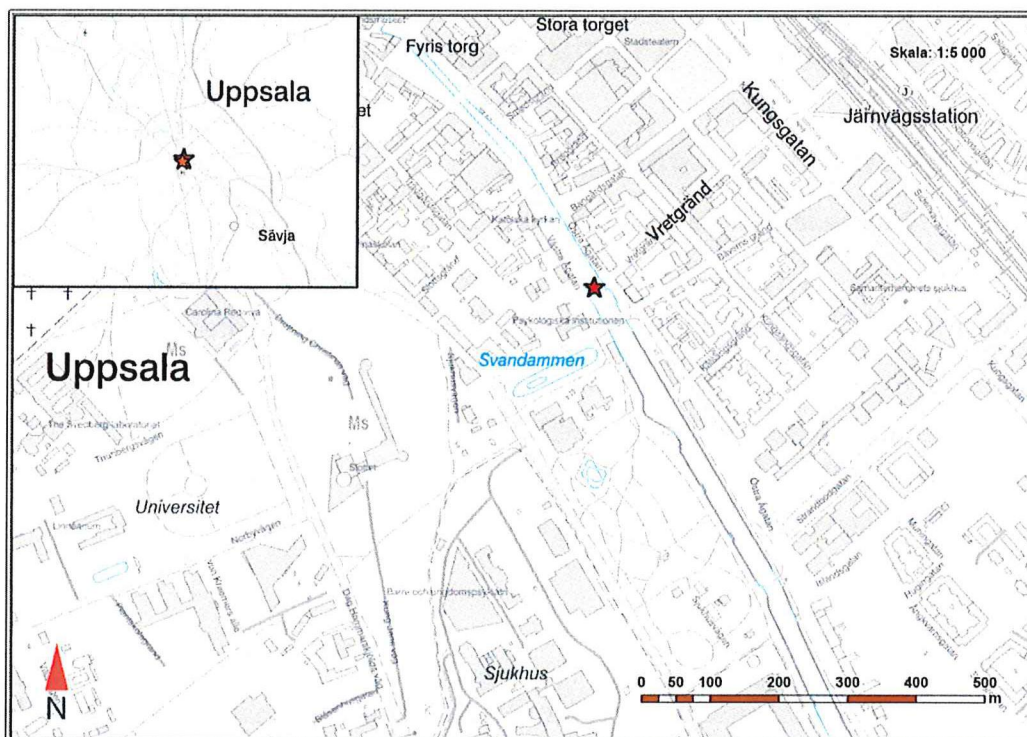
ORIENTERING OM FÖRETAGET

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun har beslutat att spårväg ska byggas mellan Bergsbrunna och Uppsala C. I samband med detta kommer Islandsbron, som idag både utgör bro både för fordonstrafik och oskyddade trafikanter, att ha begränsad tillgänglighet för oskyddade trafikanter. Uppsala kommun har därmed för avsikt att anlägga en gång- och cykelbro över Fyrisån i Vretgränds förlängning, se Figur 1, för att leda om gång- och cykeltrafik från Islandsbon.

Byggnationen av bro över Fyrisån innebär att vattenverksamhet kommer att bedrivas. I projektet planeras följande åtgärder som utgör vattenverksamhet och kräver tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken:

- Uppförande av anläggning inom vattenområde (11 kap. miljöbalken 3 § punkt 1)
- Pålning i vattenområde (11 kap. miljöbalken 3 § punkt 2)

För byggnationen krävs även dispens från 9 § i skyddsföreskrifterna för vattenskyddsområdet Uppsala- och Vattholmaåsarna, ISSN 0347-1659, för arbete i den yttre skyddszonen eftersom markarbete djupare än en meter ovanför grundvattenytan kommer att ske.

Figur 1. Lokalisering av aktuell bro visas med en röd stjärna ©Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

TIDIGARE MEDDELADE TILLSTÅND

Vattendomar för närområdet har begärts ut från mark- och miljödomstolen. I området närmast planerat verksamhetsområde finns i dagsläget följande beslutade vattendomar.

- Målnummer 48/1948 - Muddringar i Fyrisån från hamnen i Uppsala till Flottsund inom Uppsala stad och Danmarks socken, Uppsala län, samt Alsike socken, Stockholms län (1948-08-21). I december 1968 gavs även tillstånd till reparationsarbete för farleden genom målnummer AD 126/1968 - Reparationsarbeten av Fyrisåns stränder mellan Uppsala hamn och Övre Föret, Uppsala stad och Danmarks socken, Uppsala län.
- Målnummer 100/1951 - Lagligförklaring av en på tomten nr 13 i kvarteret Gudrun anlagd grundvattentäkt och tillstånd att därstädes uttaga vatten intill 0,5 l/s i medeltal för år med mera (1966-10-05).
- Målnummer 100/1951 - Lagligförklaring av en på stadsägan 667 vid Akademiska sjukhuset och stadsägan 664 vid universitetets gymnastikinstitution anlagd grundvattentäkt (brunnar) samt tillstånd att därstädes med fri fördelning mellan brunnarna, uttaga sammanlagt 24 l/s i medeltal (1966-10-05).
- Målnummer M 6419-06 - Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken att anlägga fiskvandringssväg i Fyrisån vid Islandsfallet i Uppsala kommun, Uppsala län (2006-10-05).

DEN ANSÖKTA VERKSAMHETEN

Prövningens omfattning

Planerade anläggningar utgörs av:

- Anläggande av gång- och cykelbro över Fyrisån.
- Pålning inom vattenområde för grundvattenförekomsten Uppsalaåsen-Uppsala.

Den ansökta verksamheten beskrivs i detalj i den tekniska beskrivningen, inklusive broritning (TB) i **bilaga 2**

Nedan ges en sammanfattning av verksamheten.

Bro över Fyrisån

Ny bro i Vretgränds förlängning utförs som en fackverksbro i stål. Brospannet över Fyrisån blir 28 meter. Brostöden anläggs bakom kajkanternas befintliga stenläggning. Bron kommer att utföras med en fri brobredd på 5 meter. Bron kommer att förses med räcke och belysning.

På Östra Ågatan kommer en mindre refug rivas eftersom den idag är placerad i Vretgränds förlängning och står i konflikt med stråket från Vretgränd mot bron. Ett träd söder om bron östra fäste kommer avverkas och ett träd norr om fästet kräver beskärning

Pålning inom vattenområde

Brokonstruktionen grundläggs på kohesionspålar av betong. Foderrör för pålarna förborras till cirka 3 meters djup (underkant fyllning). Metoden ”förborring” väljs för att minska risken för påverkan från vibrationer på omkringliggande fastigheter. Därefter slås 8 pålar ner för respektive brofundament. Pålarnas längd uppskattas till 35 meter. På pålarna gjuts sedan en bottenplatta i betong med upplag för bron.

Ytterligare 3 pålar kommer att krävas för att förstärka uppställningsplatsen för kranen på Östra Ågatan. Pålarnas längd bedöms till 20 meter.

Ingen bortledning av grundvattnet krävs.

KOORDINAT OCH HÖJDSYSTEM

Ritningsunderlag och de undersökningar som utförts i området redovisas enligt följande om inget annat anges:

- Plansystem: SWEREF 99 18 00
- Höjdsystem: RH2000

LOKALISERING

Val av lokalisering

När spårvägen börjar trafikera Islandsbron kommer oskyddade trafikanter främst att hänvisas till den nya bron vid Vretgränds förlängning. Med tanke på Vretgränds kommande betydelse som kommunikationsstråk och att närmsta befintlig bro, Västgötaspången, ligger cirka 150 meter uppströms har inga alternativa lägen studerats. Sträckan mellan Islandsbron (nuvarande cykelstråk) och Västgötaspången är totalt inte mer än drygt 200 meter.

Planbestämmelser

Översiktsplan

I planeringsstrategin, som ska läsas tillsammans med översiktsplanen, framgår bland annat att Uppsala innerstads utveckling förbereds för att möta nya behov och svara upp mot de fysiska förändringar som redan beslutats, exempelvis ombyggnaden av centralstationen och införande av ett spårvägssystem (Uppsala kommun, 2023).

Detaljplan

Berörda detaljplaner är:

- Detaljplan för Kvarteret Munken (0380-100), som vann laga kraft 1947-06-20
- Detaljplanen för Staden Uppsala, nya stadsdelar (0380-4), som vann laga kraft 1880-03-12
- Detaljplanen för Kvarteret Bryggaren (0380-69/A17), som vann laga kraft: 1939-11-24

Riksintressen

Riksintresse för kulturmiljö Uppsala stad (C 40 A)

Planerad åtgärd ligger inom riksintresse för kulturmiljövård Uppsala stad [C 40 A]. Kulturmiljövårdens riksintressen regleras i miljöbalkens 3 kap. 6 §, och ingår i miljöbalkens hushållningsbestämmelser.

Riksintressebeskrivningen lyder:

”Motivering: Stad starkt präglad av centralmakt, kyrka och lärdomsinstitutioner från medeltid till idag. Uttryck: Centralmaktens, domkyrko- och lärdomsstadens bebyggelse och miljöer från medeltiden fram till idag. Kronogodsens ängsmarker utmed Fyrisån. Miljöer och offentliga byggnader som hör samman med funktionen som residens-, förvaltnings- och regementsstad från 1600-talet till 1900-talet. Gatumönster med medeltida drag och rester av oregelbundna tomter från tiden före 1643 års reglering, gatunät enligt rutnätsplan med hönslutet torg och långa raka tillfartsvägar från 1600-talet. Vetenskapshistoriskt intressanta trädgårdsanläggningar och parker från 1600-talet till 1900-talet. Bebyggelse-, kommunikations- och stadsplanestruktur som visar på stadens uppkomst och utveckling från medeltid till 1900-talet. Bebyggelsens utformning, placering och inbördes rumsliga samband. Den monumentala bebyggelsens dominans i stadsbilden genom siktlinjer och vyer längs gator, från torgrum och från Fyrisån. Stadens siluett från infarterna och vägar som passerar staden med domkyrkan, slottet och Carolina Rediviva som viktiga landmärken. Gatu- och platsnamn som anknyter till stadens kulturhistoriska utveckling.”

Skydd av områden

Vattenskyddsområde

För att skydda viktiga råvattenresurser kan länsstyrelsen eller kommunen besluta om att inrätta vattenskyddsområden med särskilda föreskrifter. Planerat broläge ligger inom den yttre skyddszonen för vattenskyddsområde *Uppsala- och Vattholmaåsarna*.

§ 3 och § 9 i vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter bedöms vara aktuella för uppförandet av bron. Nedan följer en sammanställning av innehållet i dessa paragrafer för den yttre skyddszonen:

§ 3 Hantering av lagring av petroleumprodukter och kemikalier

Vid hantering och lagring av petroleumprodukter och kemikalier skall hanteringen och

lagringen vara utformad på sådant sätt att hela volymen vid läckage förhindras att tränga ner i marken.

§ 9 Täktverksamhet och andra markarbeten

Markarbeten får inte ske djupare än till 1 meter över högsta grundvattenyta. Fyllnads- eller avjämningsmassor som kan försämra grundvattenkvaliteten eller försvåra den naturliga grundvattenbildningen får inte läggas inom området. Markarbeten får inte medföra bortledning av grundvatten eller sänkning av grundvattennivån.

Artskydd

En sökning på rödlistade och fridlysta arter samt arter upptagna i fågeldirektivets bilaga 1 har gjorts i Artportalen. Under de senaste tio åren har följande rödlistade, fridlysta arter samt arter upptagna i fågeldirektivet rapporterats inom planerat verksamhetsområde:

- Asp (NT) – vandrare, födosökande
- Havsörn (NT) – förbiflygande, upptagen i fågeldirektivet
- Lappuggla (VU) – födosökande, upptagen i fågeldirektivet
- Pilgrimsfalk (NT) – förbiflygande samt födosökande, upptagen i fågeldirektivet
- Slaguggla (NT) – stationär, upptagen i fågeldirektivet
- Utter (NT) – födosökande samt färska spår

Kulturmiljö

Planerad vattenverksamhet ligger inom medeltida stadslager L1941:2293.

Fornlämningens nuvarande omfattning och gränser är baserade på en stadsplanekarta från år 1642, vilken föregick den stora omregleringen av stadsplanen.

Innan 1640-talets reglering tillhörde området öster om ån (runt dagens Vretgränd) en del av staden som under medeltiden benämndes *Islandet* eller *Kungsängen*. Där ska ha funnits en kungsgård, troligen anlagd på 1200-talet (i dagens kvarteret Gudrun). Väster om ån och söder om domkyrkan har området sannolikt kallats för *Prostavreten*. Marken har ursprungligen utgjort domprostens odlingsmark som senast under 1300-talet tomtindelades och bebyggdes. *Islandsfallet* tros ha bildats under 1500-talet och möjligen är det vid denna tid som en första bro anlades på platsen.

De broar som finns i Uppsalas historiska stadskärna idag har i de flesta fall en lång kontinuitet på platsen. Nybron fick sin placering här efter Drottning Kristinas stadsreglering på 1640-talet. Dagens bro är från 1899. Även i Islandsbrons sträckning finns en bro utritad i regleringskartan från 1642. Den nuvarande Islandsbron uppfördes 1956 och byggdes om 1990. På Västgötasångens nuvarande plats – mellan Slottsgränd och Bredgränd - ska det under medeltiden ha funnits en mindre bro (finns ej i 1642 års plan). Den nuvarande bron byggdes som gångbro år 1862, och inledningsvis hette den "Malins brygga". Bron renoverades år 2008. Årummet runt bron har upprustats under senare år och har ett bibehållet uttryck med äldre stenkajer och träd och räcken i gjutjärn utmed ån.

SAMRÅDSPROCESS

Undersökningssamråd om vattenverksamhet har genomförts för bro över Fyrisån. Samrådet har genomförts skriftligt med både myndigheter, organisationer och särskilt berörda samt vida digitalt samrådsmöte med Länsstyrelsen. Samrådsunderlaget samt information om samrådet har översänts till berörda via mejl eller brev. Samråd har även skett med allmänheten via annons i Upsala Nya Tidning samt Uppsala kommuns hemsida.

Samrådet har pågått under perioden 2024-06-03 – 2024-08-18. Synpunkter som inkom under samrådet har sammanställts i en samrådsredogörelse, se Bilaga 4 till ansökan.

Justering av brons utformning har skett efter det att samrådet avslutats. I stället för att ligga parallellt med Islandsbron innebär gällande åtgärd att bron går i samma linjeföring som Vretgränd. Länsstyrelsen har informerats om förändringen och fått möjlighet att yttra sig. Bedömning har gjorts att nytt samråd inte krävs eftersom förändringen är så pass liten.

Samrådsunderlag, se **bilaga 4**.

MILJÖKONSEKVENSER

Uppsala kommun har låtit upprätta en miljökonsekvensbeskrivning, **bilaga 3** till ansökan. I denna redovisas den tillståndssökta vattenverksamhetens inverkan på människors hälsa och miljön. Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att byggskedet för den planerade bron över Fyrisån bedöms medföra små negativa konsekvenser för miljöaspekterna kulturmiljö och naturvärden. Avverkning och beskärning av alléträd under byggskedet medför en liten negativ effekt på naturvärden, men skyddsåtgärder minskar dessa effekter. På längre sikt bedöms inte naturvärdena i området påverkas. Sannolikt kommer mindre delar av fornlämning L1941:2293 att försvinna under byggskedet vilket dock högst begränsad påverkan på upplevelsen av fornlämningen och kan även bidra till att generera ny kunskap om Uppsalas historia. Övriga aspekter bedöms påverkas i obetydlig utsträckning under byggdraftskedet.

Under driftskedet bedöms bron medföra måttlig negativ konsekvens avseende kulturmiljö genom att bron medför att stadsplanemönstret blir svårare att avläsa och kulturhistoriska värden som utgör uttryck för riksintresset för kulturmiljövården försvagas. Vidare kommer bro att bryta det öppna vattenrummet vilket påverkar den värdefulla stadsmiljön utmed ån. Övriga aspekter bedöms påverkas i obetydlig utsträckning under driftskedet.

Rådande vattenskyddsområde bedöms inte påverkas av åtgärderna.

Bedömningen för samtliga aspekter som beskrivs i tillhörande miljökonsekvensbeskrivning sammanställs i Tabell 1.

Tabell 1. Sammanställning av bedömda konsekvenser och risker för människors hälsa och miljö.

Positiv konsekvens	Ingen/försumbar konsekvens	Liten negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens
Miljöaspekt	Byggskede		Diftskede	
Ytvatten	Ingen/försumbar konsekvens		Ingen/försumbar konsekvens	
Grundvatten	Ingen/försumbar konsekvens		Ingen/försumbar konsekvens	
Kulturmiljö	Liten negativ konsekvens		Måttlig negativ konsekvens	
Naturvärden	Liten negativ konsekvens		Ingen/försumbar konsekvens	
Markmiljö	Ingen/försumbar konsekvens		Ingen/försumbar konsekvens	

TILLÅTLIGHET

Allmänna hänsynsregler

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna och övriga förpliktelser enligt 2 kap. miljöbalken beaktas. Nedan räknas reglerna upp och det kommenteras i korthet på vilket sätt de har beaktats och uppfyllts i denna ansökan med tillhörande MKB.

Bevisbörderegeln

Innehållet i MKB:n samt redovisningen nedan visar att de allmänna hänsynsreglerna följs.

Kunskapskravet

Uppsala kommun har inhämtat erforderlig kunskap från sakkunniga för att planera projektet, bedöma dess konsekvenser och skydda människors hälsa och miljö. Kunskap har inhämtats genom utredningar, inventeringar, samråd och projektering.

Försiktighetsprincipen och bästa möjliga teknik

Sökanden bedömer att erforderliga försiktighetsmått tas genom de åtgärder som redovisas i ansökan. Skyddsåtgärder föreslås för att begränsa eller förhindra negativ påverkan. Sökanden eftersträvar bästa möjliga teknik.

Produktvalsprincipen

Uppsala kommuns riktlinjer för miljöhänsyn vid entreprenader beskriver vilka kemiska produkter ska väljas. Målet är att välja de produkter som är minst skadliga för miljön. Val av produkter och metoder sker med hänsyn till risker för människors hälsa och

miljön, både vid projektering och upphandling av entreprenör för byggskede samt vid drift och underhåll.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Uppsala kommun strävar efter att genomföra utbyggnaden med material från platsen och att återanvända massor inom projektet så långt det är möjligt.

Lokaliseringsprincipen

Den lokalisering som planeras för bron har valts med hänsyn till människors hälsa och miljö. Bron ansluts till befintlig gata som förväntas bli ett viktigt kommunikationsstråk. För de trafikanter som förflyttas från Islandsbron till den nya bron innebär planerat broläge minsta möjliga förflyttning.

Miljökvalitetsnormer

Påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten

Grundvatten

Pålning planeras under grundvattennivån vilket bedöms innebära en försumbar påverkan på grundvattnet. Därmed bedöms varken den kvalitativa eller kemiska statusen för grundvattenförekomsten påverkas negativt av planerade åtgärder.

Ytvatten

Åtgärden medför ingen förändring avseende kajkonstruktionen i ån och kräver inga stödkonstruktioner i vattnet. Inga ytterligare hårdgjorda ytor tillkommer utöver själva bron. Därmed bedöms planerad åtgärd inte påverka hydromorfologin i vattendraget och inte heller status avseende SFÅ eller prioriterade ämnen.

Avseende de biologiska kvalitetsfaktorerna bedöms bron kunna medföra positiva effekter eftersom skuggning uppkommer under bron vilket skapar komplexitet i en annars solexponerad miljö. Detta bedöms dock inte innebära en så stor effekt att det medför en förbättring av status.

Sammanfattningsvis bedöms bron inte påverka miljöstatusen i vattendraget negativt och försvårar inte möjligheten att nå miljökvalitetsnormen.

Påverkan på miljökvalitetsnormer för buller

Bullerförutsättningarna kommer inte att ändras av den nya bron då bron endast medger gång- och cykeltrafik.

Påverkan på miljökvalitetsnormer för luft

Arbetsområde inom planerat projekt utgörs av parkmark och naturmark där luftomsättningen bedöms vara god. Aktuell vattenverksamhet kommer inte bidra till några utsläpp av de föroreningar som miljökvalitetsnormerna för utomhusluft berör. Baserat på detta bedöms det inte finnas risk för att gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids till följd av projektet.

Sammanfattningsvis

Sammanfattningsvis bidrar den ansökta verksamheten inte till att någon miljö kvalitetsnorm riskerar att överskridas, inte uppnås, eller någon kvalitetsfaktor att försämrats för luft, vatten eller buller.

FÖRSLAG TILL VILLKOR

Sökanden föreslår att följande villkor ska gälla för verksamheten.

1. Verksamheterna ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökans bilagor samt vad sökanden i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Uppställnings- och serviceplatser för fordon och andra maskiner ska anordnas så att inte läckage och spill av drivmedel eller andra kemikalier kan förorena omgivningen. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig inom arbetsområdet.
3. Vid hantering och lagring av petroleumprodukter och kemikalier skall hanteringen och lagringen vara utformad på sådant sätt att hela volymen vid läckage förhindras att tränga ner i marken.
4. Naturvårdsverkets allmänna råd *Buller från byggplatser*, NFS 2004:15, ska följas.
5. Ett kontrollprogram för verksamheten ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och ges in till densamma senast sex veckor innan de tillståndspliktiga arbetena påbörjas.

SAKÄGARE

Kommunen äger de berörda fastigheterna, och det har inte bedömts finnas några enskilda sakägare i förhållande till den ansökta vattenverksamheten.

KONTROLL AV VERKSAMHETEN

Ett kontrollprogram för att följa påverkan av planerad vattenverksamhet kommer att upprättas inför entreprenaden. I kontrollprogrammet fastställs de rutiner och metoder som krävs enligt tillståndet för verksamheten, gällande lagstiftning om egenkontroll och för att i övrigt minimera miljöpåverkan. Länsstyrelsen, som är tillsynsmyndighet för vattenverksamhet, kommer att underställas förslag till kontrollprogram senast sex veckor innan arbetet startar. Utformningen av kontrollprogrammet ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och kontroll ska fortlöpande göras.

ERSÄTTNING TILL SAKÄGARE

Sett till att de arbeten som ska utföras enligt ansökan inte bedöms medföra någon skada på enskilda intressen lämnar sökanden preliminärt inget förslag till ersättning på grund av den ansökta verksamheten.

TIDPLAN

Den totala byggtiden bedöms pågå mellan 6–8 månader. Arbetet förväntas preliminärt att påbörjas så snart tillstånd meddelats och åtgärder är möjliga med tanke på eventuella restriktioner i gällande villkor.

Arbetsordningen bestäms under detaljprojekteringsskedet.

Sökanden yrkar att arbetstiden bestäms till 5 år från lagakraftvunnen dom. Den föreslagna arbetstiden kommer att tas i anspråk för själva åtgärderna men även för projektering och upphandling av utförare för delar av verksamheten.

UNDERLAG FÖR PRÖVNINGSAVGIFTEN

De ansökta åtgärderna bedöms innebära en kostnad om 6,97 miljoner kronor. Mot denna bakgrund bedömer sökandena att prövningsavgiften enligt 3 kap 3 - 4 §§ förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken preliminärt bör bestämmas till 35 000 kronor.

ÖVRIGT

Kungörelse

Kungörelse föreslås ske i Upsala Nya Tidning.

Fakturan för kungörelser skickas till:

Uppsala kommun

Box 1023

751 40 Uppsala

Fakturamärkning: ref 15173

Aktförvaring

Uppsala kommun

Registrator för gatu- och samhällsmiljönämnden

753 75 Uppsala

Målets handläggning

Sökanden gör preliminärt bedömningen att målet kan avgöras utan huvudförhandling.

Förslag på sammanträdeslokal

Med beaktande av att sökanden bedömer att målet kan komma att avgöras på handlingarna föreslås preliminärt ingen sammanträdeslokal. Om domstolen avser att avgöra målet genom huvudförhandling, kommer sökanden dessförinnan att föreslå lämplig lokal.

Beredning

Vid beredningen av detta ärende har projektledaren Anna Sääf samt stadsjuristen Lena varit delaktiga.

För Uppsala kommun, gatu- och samhällsmiljönämnden

Uppsala den 22 maj 2025

Anna Sääf, projektledare

Uppsala kommun, Stadsbyggnadsförvaltningen

BILAGOR

1. Översiktskarta
2. Teknisk beskrivning inklusive broritning
3. Miljökonsekvensbeskrivning
4. Samrådsunderlag inklusive samrådsredogörelse och inkomna yttranden
5. Beslut om ej betydande miljöpåverkan
6. Markteknisk undersökningsrapport (MUR), 2024-12-06
7. PM Geoteknik, 2025-01-10
8. Hydraulisk utredning
9. Ansökan om dispens från biotopskydd

Bilaga 1

Skala: 1:5 000

